



سری سوال : یک ۱

زمان آزمون (دقیقه) : تستی : ۰ تشریحی : ۱۰۰

تعداد سوالات : تستی : ۰ تشریحی : ۷

عنوان درس : مدیریت اسلامی

رشته تحصیلی / کد درس : MBA۱۲۱۸۲۱۰ مدیریت

- ۱- چهار مورد از خصوصیات اصلی یک مدیر خداپاور را توضیح دهید. ۲,۰۰ نمره
- ۲- مبانی ارزشها را در مدیریت اسلامی از دیدگاه اسلام و غرب مقایسه کنید. ۲,۰۰ نمره
- ۳- هشت مورد از اصول و مبانی حکومت الهی را نام ببرید. ۲,۰۰ نمره
- ۴- اصول بنیادی حاکم بر نظارت و کنترل از دیدگاه اسلام را توضیح دهید. ۲,۰۰ نمره
- ۵- برداشت های مختلف از مدیریت اسلامی را به همراه بیان صحیح ترین برداشت تبیین نمایید. ۲,۰۰ نمره
- ۶- منظور از خیر یا شر بودن سرشت انسان چیست؟ توضیح دهید. ۲,۰۰ نمره
- ۷- چهار مورد از ویژگیهای نظام ارزشی اسلام را به اختصار تبیین نمایید. ۲,۰۰ نمره

1- چند مورد از خصوصیات یک مدیر خدا باور را نام برده و هر کدام را به اختصار توضیح دهید؟

- 1) اعتراف به عجز و ناتوانی در برابر خدا: خضوع و فروتنی در برابر خدا را افزایش داده و مانع ایجاد غرور می گردد
- 2) اطلاعات خداوند همراه همه عالم هستی: بصیرت نسبت به اطلاعات همه پدیده های عالم هستی از خداوند عمق اندیشه، فکر و باور مدیر را افزایش می دهد
- 3) اعتراف به علم فراگیر خداوند: سبب می شود مدیر در تصمیم گیری ها و اداره امور همواره به راهنمایی های بزرگان ادیان رجوع نماید تا میزان خطای ایجاد شده را به حداقل برساند
- 4) امیدواری به خداوند: سبب می شود در برابر سخت ترین مشکلات نیز ایستادگی نموده و بهترین تصمیمات را اتخاذ نماید
- 5) انس با خدا: باعث آرامش در هر حالتی می شود و این شاخصه بهبود مدیریت و تصمیم گیری را به همراه دارد
- 6) نیاز دایمی به خداوند: ریشه غرور را در یک مدیر از بین می برد و باعث می شود بیشتر به محرومان و نیازمندان توجه نماید
- 7) ترس از خدای متعال: لازمه عدالت مداری یک مدیر اسلامی است

2- مبانی ارزشها را در مدیریت اسلامی از دیدگاه اسلام و غرب مقایسه کنید؟

مبنا در مدیریت غربی انسان اقتصادی است و هدف، افزایش تولید با استفاده از روش های مختلف است و نقش خداوند فقط در زندگی شخصی افراد است در حالی که در مدیریت اسلامی با اعتقاد به اینکه:

- 1- نظام هستی ناشی از اراده خداوند است (توحید)
- 2- مبنای حرکت بشر در جهان، عقل و وحی است (نبوت و امامت)
- 3- نظام تنبیه و تشویق وجود دارد (عدل و معاد)
- 4- به دو عنصر بصیرت و توکل در تصمیم گیری ها توجه می شود
- 5- هدف اصلی، توجه به کرامت انسانی افراد است و در این میان، هدف اقتصادی وسیله ای برای تحقق و رسیدن به کرامت انسانی است

3- هشت مورد از اصول و مبانی حکومت الهی را نام ببرید:

1. برخورد قاطعانه با خیانت کارگزاران
2. هشدار از بی اعتباری دنیای حرام
3. عبرت از گذشتگان
4. روش گزینش نیروهای عمل کننده
5. هشدار از استفاده ناروای بیت المال
6. نقش بیعت مردم در حکومت
7. پرهیز از غرور زدگی در نعمت ها
8. مسئولیت های رهبری و نظامیان
9. ضرورت خود سازی
10. اجرای اوامر الهی
11. دل به دنیا نبستن

4- اصول بنیادی حاکم بر نظارت و کنترل از دیدگاه اسلام را توضیح دهید؟

- 1- اصل حضور و شهود: انسان در محضر خداست و خداوند بر تمام اعمال و رفتار و نیات افراد نظارت کامل دارد.
- 2- اصل امر به معروف و نهی از منکر: ابتدا فرد باید امر به معروف و نهی از منکر را بشناسد و دوم احتمال تأثیر پذیری در فرد خاطی را بداند و سوم نداشتن ضرر و شرط چهارم ادامه و اصرار متخلف بر گناه می باشد
- 3- اصل نظم: نظم باعث می شود مسیر انجام کار مشخص، وظایف و مسئولیت کارکنان روشن، قوانین و مقررات شفاف و واضح و فرآیند انجام کار قابل بررسی و کنترل باشد
- 4- اصل رعایت حسن اخلاق: باعث اجرای دقیق قوانین و نظارت کامل می شود هر چه قدر اخلاق حسنه در فرد بیشتر باشد به صورت خود کنترل قراین الهی را پذیرفته و اجرا می کند
- 5- اصل عدالت در کنترل: نظارت همراه با عدالت، سازنده و بالنده است و سازمان را به سمت شایسته سالاری سوق می دهد
- 6- اصل تعریف معیار، استاندارد و ضابطه برای کنترل: باعث می شود نظرات شخصی ملاک قضاوت و کنترل قرار نگیرد.
- 7- اصل هوشیاری و زیرکی در دریافت و ارزیابی اطلاعات: باعث می شود اطلاعات دقیق، صحیح و به هنگام بدست مدیران برسد.
- 8- اصل پیشگیری: برنامه ریزی امور باید به گونه ای باشد که قبل از اجرا، نارسایی های احتمالی که موجب عدم تحقق اهداف یا انحراف عملکرد می شود را پیش بینی و پیشگیری کند

5- برداشتهای مختلف از مدیریت اسلامی را همراه با بیان صحیح ترین برداشت تبیین نمایید؟

- الف. تربیت یافتگان دانشگاه های غربی به دلیل دیدگاه ویژه خود، معتقدند که علوم از قبیل مدیریت، روان شناسی، جامعه شناسی و حتی اقتصاد، اسلامی و غیر اسلامی ندارد.
 - ب. گروهی از ساده نگران مذهبی «مدیریت اسلامی» را ارائه نظریات خاص و روشهای عملی ویژه اسلام برای حل مشکلات اجتماعی می دانند
 - ج. در برداشتی دیگر، گروهی مدیریت اسلامی را به «مدیریت مدیران مسلمان» معنا می کنند. آنها می گویند: محتوای مدیریت اسلامی بررسی توصیفی نحوه مدیریت مدیران مسلمان در طول تاریخ است.
- اسلام دارای نظام ارزشی عمیق، گسترده و منسجمی است که مدیریت مدیران مسلمان را تحت تأثیر قرار می دهد، در روشهای عملی آنها اثر می گذارد و به حرکت آنها جهت می دهد. مکتب اسلام مشتمل بر ارزشهای خاصی است که تمامی ابعاد اقتصادی مسلمانان؛ از قبیل: کمیت و کیفیت تولید، نوع کالا، هدف از تولید، قیمت گذاری، رقابت و فروش آنان را تحت تأثیر قرار می دهد، اما معنای این گفته وجود تفاوت اساسی در نظام علمی اقتصاد بین بازار مسلمان و غیر مسلمان نیست

6- مقصود از خیر یا شر بودن سرشت انسان چیست؟

اگر مقصود از نیک یا بد بودن سرشت انسان معنای فلسفی آن است، وجود انسان و تمامی قوا و نیروها و ترکیبات او خیر محض است و اگر مقصود از خیر و شر معنای نسبی آن است که بدون شک وجود انسان برای بعضی موجودات شر و برای بعضی دیگر خیر است، ولی مجموعه وجودی او خیر است. قضاوت در مورد خیر یا شر بودن ارزشی انسان، فقط بعد از گزینش و اعمال اختیار ممکن است و صرف نظر از رفتار اختیاری، خیر و شر در مورد او معنا ندارد.

7- چهار مورد از ویژگی های نظام ارزشی اسلام را به اختصار تبیین نمایید؟

-فراگیری و شمول

در اسلام تمامی ارتباطات مناسب و مفید، مورد نظر قرار گرفته اند، ارتباط انسان با خدا، با خلق، با خود، خانواده، جامعه و حتی روابط بین الملل، ارزشهای ثابت و معینی دارند؛ یعنی هیچ مسأله ای از مسائل زندگی انسان نیست که تحت پوشش ارزشهای اخلاقی اسلام قرار نگیرد

- برخورداری از ارتباط و انسجام کافی

بین ارزشهای اسلامی آنچنان ارتباط معقول و منطقی وجود دارد که می توان این مجموعه را به صورت درختی ترسیم کرد که دارای ریشه ای قوی و مستحکم و تنه ای قدرتمند است. این درخت دارای شاخه های اصلی و فرعی است و جهت حرکت تمامی آنها نیز به سمت بالاست.

- قابلیت تبیین عقلانی

از آنجا که اسلام به وجود نیازهای فطری در انسان قائل است و از طرف دیگر برای رسیدن انسان به آن هدفها، افعال اخلاقی را واسطه می داند، می توان رابطه عقلانی بین اهداف و افعال را کشف کرد، از این جهت نظام ارزشی اسلام قابل تبیین عقلانی و فلسفی است

- تبیین لذت و سود نامحدود

ترک لذت نامشروع، لذات مداوم و نامتناهی در پی دارد که نهایت آن «رضوان من الله اکبر» است. «خشنودی محبوب، بالاترین لذت انسانهای عاشق است.» کسب رضایت محبوب به حدی مهم است که گاهی فرد تمامی هستی خود را فدا می کند تا اینکه لبخند رضایت را بر لبان محبوب خود بنشاند. لبخندی که ارزش آن از تمامی اموال او بیشتر است و این ترک لذات نامشروع است که رضایت محبوب هستی (خدای متعال) را به دنبال خواهد داشت چنین لذتی، لذت بخش ترین لذات است

- حسن فعلی و فاعلی

معمولاً در مکاتب اخلاقی، معیار قضاوت در مورد ارزش داشتن یا بی ارزش بودن یک رفتار، نفس عمل و نتایج آن است، بدون اینکه انتساب آن به فاعل و انگیزه و نیت فاعل مطرح باشد به تعبیر دیگر، معیار قضاوت فقط حُسن فعلی است و انگیزه، قصد و نیت فاعل در این مورد دخالتی ندارد، اما از دیدگاه اسلام، تنها معیار ارزش، حسن فعلی نیست، بلکه باید حسن فاعلی نیز مدنظر قرار گیرد

- مراتب داشتن ارزشها

مراتب ارزش اخلاقی در مکتب اخلاقی اسلام، طیف وسیعی از ارزشها را شامل می شود که می توان برای آن مراحل را تا بی نهایت قائل شد، در حالی که ارزشها در سایر مکاتب، فقط در دو دسته - یا در حد بسیار عالی و محدود یا در حد گسترده و یکسان برای همه - مطرح می شوند